

RIJEČ UREDNIŠTVA

TKO JE KRIV ZA LOŠE POSLOVANJE DRVOPRERAĐIVAČA?

Naravno, krive su po običaju Hrvatske šume d.o.o., kao što ovih dana tvrdi predstavnik Požgaj Grupe iz Velikog Bukovca. Naime, s dvjema tvrtkama Požgaj grupe, Hrvatske šume d.o.o. odbile su potpisati godišnji ugovor o kupoprodaji trupaca, uz obrazloženje da nemaju potrebnu tehnologiju. Bravo! Ovo je sa šumarskog, ali i gospodarskog stajališta, najbolja rečenica koju smo pročitali u zadnjih barem 20 godina. Zapravo nije im dozvoljeno „uništavati“ vrijednu drvenu sirovinu. O ovome problemu i tržišnom poslovanju, a ne poslovanju po načelu dogovorne ekonomije, pisali smo više puta.

Šume, vode i tlo najveća su bogatstva koje Republika Hrvatska ima, pa nije čudno što zaslužuju njenu posebnu zaštitu. No, razlika je između onoga što je propisano i onoga što se u stvarnosti čini. Šume su rangirane kao gospodarske šume, zaštitne i šume posebne namjene. U gospodarskim šumama siječe se prosječno samo $\frac{3}{4}$ prirasta, da bi se sačuvala „glavnica“. Prema tomu, nema mogućnosti povećanja sječe da bi se zadovoljili rastući apetiti svih drvoprerađivača. S tako ograničenim količinama drvnih sortimenata, posebice onima najkvalitetnijima, potrebno je racionalno i kvalitetno gospodariti, najbolje po načelu ponude i potražnje koje diktira tržište. Zašto? Zbog toga jer je to prevrijedan proizvod šume da bi se njime gospodarilo na primitivan način, na način da se ne poštuje njegova kvaliteta i uloženi trud za proizvodnju i osiguranje uporabe kojoj je svojom kvalitetom namijenjen. Za volontere, pojasnit ćemo što to šumarska struka radi.

Šumarstvo je gospodarska grana, koja kao i svaka druga grana postavlja ciljeve gospodarenja. Za šumarstvo to je proizvodnja najvrjednijih drvnih i nedrvnih proizvoda, potom svih onih koji osiguravaju općekorisne funkcije šume, u čemu bi osim šumarstva trebali troškovno sudjelovati svi korisnici. Ako krenemo od drvene sirovine kao predmetnoga šumskog proizvoda i načela da šuma mora biti vječna, uzet ćemo za primjer hrast lužnjak, našu najvrjedniju i očito najtraženiju šumsku vrstu. Nakon napludnog sjeka, tzv. stabla sjemenjaci naplođuju šumsko stanište s gotovo 10-ak tisuća mladih hrastovih biljaka po hektaru. Naravno, ima tu i drugih vrsta ponajprije nepoželjnih na hrastovom staništu, pa je prvi šumsko-uzgojni zahvat njihovo uklanjanje. Potom slijede višekratna čišćenja, njege, prorjede uključivši strukturiranje sastojine i tako do novog napludnog sjeka kada se kreće u novu obnovu šumske sastojine. Taj ciklus se ponavlja svakih 120-140 godina, dakle kroz tri do tri i pol radna vijeka šumarskih radnika i stručnjaka. Broj stabala je 150-170 po ha i prvi trupci stabala, ako smo dobro

radili, trebali bi biti najveće klase, dakle furnirski ili A klase. Nakon toliko godina stručnog rada, umjesto oplemenjivanja te najkvalitetnije drvene sirovine i stvaranja dodane vrijednosti, naši drvoprerađivači najčešće to pretvaraju u primarni proizvod prerade drva, dakle piljenu građu i hvale se izvozom. Upitno je hvaliti se i s proizvodnjom parketa, što bi bilo u redu kada bi ga proizvodili u doradi, a to će reći od manje kvalitetne sirovine, što im dimenzije parketa omogućavaju. Oni ga mogu proizvoditi i od najvrjednijih drvnih sortimenata, samo taj sortiment mora biti plaćen po tržišnoj cijeni. No, onda je pitanje da li će glede cijene biti konkurentan na tržištu. I taj proizvod samo je „koračić“ od piljene građe, jer tu nisu potrebni posebni stručnjaci inženjeri i moderni strojevi, a posebice ne dizajneri koji nemaju što dizajnirati. Na TV najčešće gledamo ojastučeni namještaj i kuhinje od pločastog materijala, dok gore spomenute hrastovine nema gotovo nigdje. To nije pretpostavka, jer imamo potvrdu s mjerodavnog mjesta.

Naime, novi predsjednik Udruge drvne i papirne industrije HUP-a u Večernjem listu od 23. srpnja 2021. hvaleći se izvozom kaže „da je dio finalne industrije konkurentan“, ponajprije proizvođači parketa, dok „u namještaju nažalost nema stranih investitora...više desetljeća naša industrija namještaja radila je tzv. lhon poslove za velike internacionalne trgovačke lance“. Nazdravlje! Nakon naših tvornica namještaja: „ŠAVRIĆ-a“, TVIN-a, RADINA-a, TROKUT-a, GAJ-a, DIP-a Delnice, FLORIJANA BOBIĆ-a, MOBILIJE i još poneke, ovo je sramota.

I da zaključimo! U tekstu EUROPSKOGA ŠUMARSKOG INSTITUTA I SVJETSKE BANKE pod naslovom „Pregled i preporuka za sustav prodaje drvene sirovine Hrvatskih šuma“, čitamo da se kod nas 93 % drvnih proizvoda prodaje administrativno na temelju dugoročnih ugovora, a tržišno samo 5 % (Poljska 89-90 %, Češka 96 %, a Estonija i Francuska približno 100 % tržišno). Hrvatska prodaje drvenu sirovinu po 20-30 % nižoj cijeni u usporedbi s europskim cijenama i cijenama u susjednim zemljama, što čini gubitak od oko 316 milijuna kuna godišnje (hrast 163 milijuna kn, bukva 105 milijuna kn, smreka i jela 48 milijuna kn). S obzirom na gospodarenje po načelu potrajnosti, s obzirom na kvalitetu i prirodnost naših šuma (čime je osiguran i FSC certifikat – od čega najveći benefit ubiru upravo drvoprerađivači) u odnosu na okruženje, mišljenja smo da je gubitak i veći od prethodno navedenog. Dakle odgovorna gospodo, prst u čelo pa razmišljajte malo!

Uredništvo